

يئنى دور- يئنى شعارلار

تهران ايله موافقت نامه با خلندىقدان سونرا، فرقه ميز يئنى بير دوره يه قدم قويدو. بو دوره قارشيمىزدا دوران وظيفه لره گۈرە، فرقه نين خط حركتىنى دكىشىرىمك لازم گلدى. اگر چە موافقنامه واسطە سىلە بوتون مىنلە لر حل اولۇنماشىدیر. مخصوصاً انتظامات قوه سى و قوشۇن تشكىلاتى بلاتكىلىف حالادىر و بو سطرلىرى يازان گون، همان مىنلە لرى قطعى صورتىدە حل ئىتمك اىچون تهرانا، آذربايجان اىالتى انجمى رئىسى تحت رىاستىنده، بير هيئت گۈندىرىمىشىدیر. بونۇنلا بىلە مبارزە ميزىن گىدىشىنده بؤيوك بير دونوش حس اولۇنماقلدىر.

بو دونوش مناسبتىلە فرقە نوز خط حركتىنه تغىير وزىرب شعارلارينى دكىشىرىمىشىدیر. دوننە قدر بىز، آذربايغان خلقىنى اسارت آلتىندا ساخلايان استبداد و ارجاع قوه لرينى ازىب اورتادان چىخارماقلا، ئوز حاكمىتىمىزى. مليتىمىزى، ئوزوموزون ملى دىل و ملى خصوصياتا مالك بير ملت اولدوغوموزو ثبوت ئىتمگە و بو حقى انكار ئىدبى نەھضتىمىزە قارشى دورانلارى سلاح گوجو ايله يولوموزون اوستوندن كوتورمكە چالىشىر، عين زماندا خاقىمىزىن سعادتىنى تامىن ئىتمك اىچون بؤيوك اصلاحات نقشه لرى تهيه و اونو فوريتلە شروع ندىردىك.

فرقە نين دوزگون رهبرلىگى سايە سىنده آياغا قالخىميش خلق ايسە آجلىغا، سوسوزلۇغا و محروميتە باخميياراق، فرقە ميزىن شعارلارينى عملى ئىتمك اوغرۇندا هر جور فاكارلىغا حاضر اولدوغونو عملاً اثبات ئىتكىدە ايدى. بو ايسە بىزە مستقل بير صورتىدە حركت ئىتمك اىچون گەنيش فعالىت ميدانى و بؤيوك امكانلارى يارادا بىلدى. بو گون ايسە شراييط دكىشىمىشىدیر. ايندى آدېغىمiz حقى و اثبات ئىتىگىمiz مليتىمىزى ساخلاماقلا خلقىن سعادتى اىچون باشلادىغىمiz اصلاحاتا ادامە وئرمك

وظيفه سى ميدانا چىخمىشدىر. بونو ايسه فرقه يارادىب. مسلح فدائى دسته لرى تشكىل ئتمك، ژاندارم و ارتجاعى قوشون دسته لرينى سوروب آذربايجان توپراغىندان چىخارتماقдан داها چتىن بير مسئله دير. بو ايشده قانى سوپوقلوق ، محكم عزم و اراده، تشكىلاتى انتظاما سالماق، فرقه افرادى و خلقين روحىي سينى حفظ ئتمك كىمى آغىر و مشكل مسئله لر ميدانا چىخىر. دوننه قدر حاكمىت يولوندا مبارزه ئتىدىكيمىز اىچون، احساساتى تحرىك اونونموش خلق آسانلىقلار آردىمېزجا گلىرىدى. بو گون اونو گتىرمك اىچون منظم تشكىلات و اساسلى تبليغاتا احتياج واردىر. او ايندۇ گىرك دوشونجه و بىلىك اوزرىنده اىرە لى چكىلىسىن. احساسات آتى ايشلەرددە فايىدە ئى اولابىلر. او زون و تدرىجى مبارزه لرین سلاھى ايسه بىلگى و تشكىلاتتىدىر.

أونا گۈرە دير كە، فرقە تشكىلاتىنин اهمىتى ميدانا چىخىر. اونا گۈرە دير كە، خلقين آنلاقلى و دوشونجه لى طبقة سى، دولت تشكىلاتىنidan زىفادە، فرقە اطرافىندا داها آرتىق دوشونوب اونون ايشلەرەنин گەندىشىنە داها آرتىق توجه ئىدىر.

فرقە مىزىن باشچىسى مكرر دىمىشدىر كە، بىز صدر مشروعىت آزادىخواهlarinين سەھولرىنى بىر داها تكرار نتمىيە جىيك. بو بؤيووك سۈزۈر. صدر مشروعىت مشروعە چىلەرەنин اىچرىسىنە بؤيووك سىمالار، چوخ معلوماتلى رەھىرلر آز دىگىل دى. اونلارىن گۆستەرىدىگىلى استقامت و نشان و تىرىدىگىلى قەرمانانىقلار دا چوخ بؤيووك دور. ولى اونلارىن الد ئتىدىكلىرى آزادلىقى ساخلاماق اىچون دوشونە بىلمە مە لرى سەھو و اشتباھ حساب اولۇنور. آقاي پىشە ورىنин هميشە اصرار ايلە تكرار ئتىدىكى مسئله بودور. او، همین جەتتىدىر كە، ئوز نطقىرىنە و يازىلارىندا فرقە عضولرىنە الد ئىدىل بؤيووك موفقىتلە گۇوه نىب صباحى اونوتىمامالارىنى هميشە تاپشىرىر (آزادلىقى آماق كافى دىگىل، اونو ساخلاماق، اوندان خلقين سعادتى اىچون استفادە ئتمك شرطدىر). شعارينى او تكرار ئىدىر. بؤيووك مشروعە چىلەر مشروعە نى آندىلار. ولى اونون ساخلانماسى اىچون بىر تدبىر كىچىرمە يىب، بىر تشكىلات وجودە گتىرمە دىلر.

آقای پیشه وری بونو اونلار ایچون بؤیوك سهو حساب ئدير و بونون تكرار اولونما ماسینى تاپشیرir. فرقه ميز ايسه بو مسئله يه توجه ئتدىگى ایچون دور كە، تشكيلا تيمىز گوندن- گونه قوتلىدirmك و خلقى اونون اطرافينا توپلاماق مسئله سينه هر بير ايشدن آرتىق اهمىت وئir.

هر گاھ پولاددان محكم انتظام و بير ليگە مالك اولان فرقه تشكيلا تيمىز اولمازسا، موققىتلرىمizه مشروطه چىلىرىن موققىتلرى كىمى، موقتى اوlobe، ارجاعى عنصرلار آياقلالاراق اونو ئوز استفادە لرى ایچون يىنى بير واسطە اولماق درجه سينه تنزل وئەر بىلە جىلر.

بوخطرى حس ئتدىگى ایچون دور كە، فرقه ميزىن صدرى بوتون فرقه عضولىنى، بوتون خلقى و بوتون آزادخواهlarى فرقه يه توجه گؤسترەمگە، فرقه نىن دالىنجا گەنمگە، فرقه ايشلىرىنى بير آيرى ايشه ترجىح وئرمگە دعوت ئتمىشdir.

هر بير ناموسلۇ آذربايجانلى اىستركىشى، اىستىر آرواد، اىستىرقوجا، اىستىر جوان، كىم اولىرسا اولسون، بىرىنجى نوبە دە تۈزۈنۈ دموکرات فرقه سىينىن فدائىسى و سربازى حساب نتمە لىدىر. او هر ايشه اقدام ئتدىكىدە دوشوننمە لىدىر كە، بو ايشه فرقە نە جور باخىر و بو ايشىن بىزىم گوندە لىك شumarيمىز ايلە نە كىمى علاقە و تماسى اولا بىلر. بىلە اولمازسا، آلينان آزادلىغى ساخلاماق، اوندان خلقىن سعادتى ایچون استفادە ئتمك اولماز.

هنوز خلق فرقه ميزه اينانىر، اوندان ئوز آتىيە سى ایچون بؤيوك اميدلەر گۆزلە بير. هنوز قوجا آروادلارдан باشلايىب كىچىك ياشلى قىزلارا قدر، قوجا كىشىلدەن جوان اوشلاقلارا كىمى، هامىلىقلا صباھin قورخولو نامىدىلىگىنەن خلاص اوlobe فرقە ميزىن اميدىلە ياشاماقدادىرلار. هنوز خلق اورە كىنده ئىير: بىزىم فرقە ميزوار، باشچىمizوار، بىزە دوزگون رهبرلىك ئەن بؤيوك لريمىز وار، اونلار بىزى آجىندان تلف اولماغا، فلاكتە دوشىمگە، يولچولوق و گىدالىغا مەتكەن اولماغا ميدان

وئرمىيە جىلر. خلق بىزە، بىزىم فرقە مىزە، بىزىم باشچىلاريمىزا، بىزىم فرقە مىزىن
صدرىنە بو نظر ايلە باخىر.

آذربايغان كىدلى قىزلارىنىن جهازى، آذربايغان كىدلى جوانلارينىن ديرىلىك سرمىيە سى، بالاخره آذربايغان زحمتكىشلىرىنىن گلچكده اولان اميد منبۇ يودور.
بۇنا گۈرە دىر كە، خلق نولكە دە اولان هر بىر دىكىشىكلىگە و هر جور تىدلاتا
قورخو و اميد ايلە باخىر. چونكە هامى اوئونۇ دوزگۇن رهبرلىگىنە عادت ئتمىش،
اوئونۇ صداقتىنە و قىرتىنە اينانمىش، اوئونۇ نۇزو اىچون اوره کى ياتان آتا حساب و
انتخاب ئتمىشدىر. او حس ندىر كە، اگر فرقە يە بىر طرفدن صىدمە وارد اولارسا،
اوئونۇ شخصى و اجتماعى زىندگانلىقى پوزولاچاق. بۇنۇنلادا عموم خلقين گلچى محو
اولاچاقدىر. بۇ گونە قدر خلق فرقە مىزە او گۈز ايلە باخمىشدىر. شەھريورىن
آذربايغان خاقىنە وئردىگى بؤيووك سعادت واسطە سى و بؤيووك اميد چرااغى دا
بودور.

يعنى فرقە مىزىدىر. ايکىنجى ايلە قىم قوياركەن بۇ محكم پايدە اوستوندە ايشلە مە لى
و خاقىن سعادتى خلقين آزادلىغىنىن ئۆزى ئەملىقىنى ئەملىقىنى ئەملىقىنى ئەملىقىنى ئەملىقىنى،
اعتمادىنەن، اوزرىنەن قورمالىقى.

البته خلق بىزىم قارا قاش- گۈزوموزه عاشق دىكىدىر. خاقىن اكتىرىتىنى تشكىل
ئەن كند و شهر زەختكىشلى بىزى شكل و صورتىمizه گۈرە بىكىمە مىشىدىر. بىزىم
گۈردوگوموز ايشلەر، گۈستەرىدىگىمiz استعداد و بروزە وئردىگىمiz حقىقتىدىر كە،
اونلارين بىزە اولان محبىتىنى تولىد ئتمىشدىر. بۇ محبىتى ابىلىشىرىمك اىچون ايندى
داها آرتىق فعالىت گۈستەركە و داها آرتىق استعداد بروزە وئرمىك لازمىدىر.

اون ايکى شەھريور مراجعتىنامە سىنى يازاركەن فرقە مىزىن رهبرى آقاي پىشە ورى
فقط ايکى نفر يعنى آقاي شبىتىرى و آقاي بادكان ايلە راضى لاشمىش و بوكۇن
فرقە مىزە رهبرلىك ئەن بۇ اوچ فدانى بېرىلىكده ايشە باشلامىشلاردى. ايندى ايسە
آقاي پىشە ورى ايکى يوزمۇنە بالغ اولان فرقە نىن صدرى حساب اولۇنور. آقاي

شبستری ایسه، خلقین مبارزه سی نتیجه سینده الده ئدیلن ایالت انجمنین باشیندا دورور. آقای بادکان ایسه هر ایکی رئیسین معاونت مقامینی درک ئتمکله فرقه رهبرلیگی و انجمن فعالیتینده بؤیوک وظیفه لر انجام وئیر.

ايندی فرقه میز ایچریسیند بوزلرجه قهرمان رهبرلر میدانا چیخمیشدير. بير ايلليك مبارزه نین نتیجه سینده، دوننه قدر آدى، سانى خلقه مجھول اولان ساده انسانلار آراسیندا، لياقتلى حربى افسرلرده يئتىشمىشدير. ژنرال دانىشيان، ژنرال كېرى، ژنرال كاويان، سرهنگ آرام، سرهنگ جاويidan، سرهنگ قلى صبحى و ساير فدائى باشچىلارى بوگون بؤیوک لياقت و يارارلىق كۆسترمكلە نە تك آذربايجان، بلکە بتوون ايراندا نوز لياقت و استعدادلارى سايە سینده شهرت قازانميش و خلقىمizin دايالارى اولماق مقامينا گلمىشلر.

ايندی بىزيم فرقه تشكىلاتلاريميزين باشيندا جدى و فداكار جوانلاريميز واردىر كە، بير ايل بوندان اول اونلارين وجودى مثمر ثمر (يعنى فايدا وئريجى بير وجود) حساب اولونا بىلmezدى. بىز، آقای پىشە ورینين دندىگى كىمى، چوخ ايش گۈرموشوك. عقلە گلمە يىن موافقىتلاره نائل اولموشوق. لakin بو هنچدە كافى دىگىلدىر. ايندی وظيفه ميز داها آغىر و ايشيميز داها چىتىندير.

بىز گرک آدி�قلاريميزين ساخلانلىمامسى وسايلىنى تامين ئده ك و باشلاديغيميز اصلاحاتين ادامە سى اىچون قانونى يوللار تاپاق. خلقىمizin آزادلىق و سعادتىنى تامين ئتمك اىچون اطرافىمizدا اولان كىف محيطين تميزلىنمه سى وسile لرينى تهيه ئده ك. بو ايسە داها آغىر و داها مشكل بير ايشدير.

اگر بنا اولسايىدى ايران مرتعع عنصرلرین تحت حاكمىتىنده قالسين، او حالدا بىزيم موافقىتلاريميزين اليمىزدە قالماسينا، هنچ وجهله، اميد باغلاماق اولماز. بىز بو ايشى دانما نظرده تونمالىيق. اونا گۈره اىكىنجى ايلدە فعاليتىمizى آذربايجان داخليندە محدود ئتمە يىب عموم ايران آزادىخواهlarينين آپاردىقلارى آغىر و شدید مبارزه ده اشتراك ئتمە لىيىك.

بیر ایلیک مبارزه بیزیم ایچون ایران خلقی آراسیندا بؤیوک نفوذ، شهرت و اعتبار وجوده کتیرمیشیدیر. بوندان استفاده ئدیب ایران ارجاعینی سرنگون نتمک يولوندا بؤیوک قدملىر گوتورمه لیک. ایندی بوتون ایران آزادخواهالارى بیزه قارداشلىقلىق الى اوزادىر. بیز اونلارین اللرىنى سىخىپ بېرلىكىدە مبارزه مىزە ادامە وئرمە لیک. ایران آزادخواهالارى اعتراف ئدیرلر كە، بیزیم ملى دموکراتىك نھىتىمېزىن اشرى آذربایجان حدودۇندا محدود اولمايىپ بوتون ایرانى ايشيقلاڭدىرىمېش و بوتون ایران آزادلىيغىنى تضمىن نتمىشىدیر. بیزیم غافتىمېز اولورسا، بوتون ایران آزادلىيغىنinin اضمحلالينا سبب او لا بىيل.

بو مىنلە نى آقاي پېشە ورى تهراندا اولاركىن حزب تودە تشکىلاتىنین رەبىرلىينە آچىق بير صورتىدە بىلدىرىمېشىدی. اونلار، آذربایجان اىلە حکومت آراسیندا مورد مذاکره اولان، موافقنامە نىن بير نوع قورتارىب ايشىنە خاتىمە وئىلەمە سىنى اىرە لى سورموشىلدى. آقاي پېشە ورى ئوزونە مخصوص صاف و سادە گۈلۈق اىلە جواب وئرمىشىدی كە، عزيز آزادخواهالار! سىز چوخ تلسىمە يىن بیزیم بويۇنۇمۇزدا اولان وظيفە نىن آغىرلىيغىنى دوشۇنۇن! بیز اگر يانلىش بير خەزىت گۇتۇروب جىدى بير اشتباھە يۇل وئرە رسک، تك آذربایجان دموکرات فرقەسى دىكىل، بوتون ایران خلقىنин آزادلىيغىنinin اورتادان گىتمە سىنە باعث او لا بىلەرىك.

آقاي پېشە ورى او گۇن چوخ ياخشى حس نتمىشىدی كە، بو گونە تك آذربایجان خلقىنин و بلکە بوتون ایران خلقىنин سعادتى اونون امضاسىنا باغلىدىر. او، سىاست اىلە آشنا اولان اورە كلرىن دۇكۇنتۇسونو بىلە حس نتمە مىش دىكىلدى. اونا گۈرە دە اون بئش گۇنلوك دانىشىق نتىجە سىنە تنظيم اولۇنان موافقنامە نى امضاء ئتمە دە تېرىزىھ مراجعت ئىتدى. ئوز دوغما خلقىنин، ئوز فرقە يولداشلارىنinin مشورت و رفاقتى اىلە مىنلە نى حل نتمک اىستە دى. بیزیم فرقە عضولىيمىز و فرقە باشچىلارىمېزىن ھامىسى بو مىنۋىلىتى حس و درك ئتمە لى دىرلر. مiliyonlارجا

انسانلارین انسانلارین سعادتى بىزىم دوزگون رفتاريمىزدان، دوزگون
دوشونمه گىمىزدن و دوزگون ايشله مە گىمىزدن آسىلى دىر.
ايندى بير ايراندیر، بير دموكرات فرقه سى.

بىز ايناتيريق كە، فرقە مىز اوندان گۈزلە نىلن بؤيوك وظيفە نى شرافلە انجام
ۋئە جىك و تارىخىن قىزىل صحىفە لرى دە اوونون آدىنى قەرمان فرقە لرىن
سېراسىندا ثېت نىدە جىدىر.

(سون)

تبريز. ۱۳۲۵ - شهریور

كتاب منبع سى: شهریورین اون ایکى سى

۱۳۲۴ - ۱۳۲۵

آذربایجان دموكرات فرقە سىنин بىرنجى ايل دونومى مناسبىتىلە

مرکزى تبلیغات شعبە سىنин نشرىيە سى

تبريز ۱۳۲۵

تاپىپ الىين: ياشار آذرى

كتابخانانين اينترنت آدرسە: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

پست آدرسە: BM IWSN, London WC1N 3XX, UK

ايمل آدرسە: yasharazarri@yahoo.com

نشر کارگری سوسیالیستى نىن مسئولە: ياشار آذرى

تاپىپ الىين تارىخ: ۱۳۸۵